

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Круглого столу до дня Європи

«УКРАЇНА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

8 травня 2025 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2025

«УКРАЇНА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»:
матеріали круглого столу присвячені дню Європи – м. Біла Церква: БНАУ, 2025. 102 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються перспектив євроінтеграційного курсу України, а також шляхи ефективної реалізації реформ відповідно до стандартів ЄС.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2025

Важливим інструментом у цьому випадку є центри кризової допомоги, які забезпечують жінкам тимчасовий притулок, юридичну підтримку.

Отже, запобігання жіночій злочинності потребує комплексного підходу, який включає соціально-економічну підтримку, підвищення правової обізнаності, та індивідуальну роботу з групами ризику. Особливу роль у цьому процесі відіграють державні органи, громадські організації та місцеві громади, які мають взаємодіяти для створення умов, що дозволять жінкам уникнути вчинення злочинів.

Список використаних джерел

1. Дубович О. В. Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики. Одеса. 2023. С. 200-203
2. Трибушенко А. С. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночій злочинності. Дипломна робота на здобуття освітнього ступеню «Магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. Миколаїв. 2020. 90 с.
3. Федусик В.В. Жіноча злочинність та її види. Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. Одеса. 2000 .С.160-164.

УДК 342.7:364.69

ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ-СИРІТ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ ТА ЕФЕКТИВНІ ПРАКТИКИ

Малишко І. В., старший викладач
кафедри публічно-правових дисциплін
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Захист прав дітей-сиріт є пріоритетним напрямом державної політики України, що має ключове значення в умовах євроінтеграції. Європейський Союз розглядає права дітей як складову фундаментальних прав людини, тому гармонізація українського законодавства з європейськими стандартами є не лише юридичною, але й моральною необхідністю.

Одним із ключових кроків на шляху до інтеграції в європейське правове та соціальне поле стало прийняття Стратегії деінституціалізації інтернатних закладів, яка має на меті системне реформування застарілої системи інституційного догляду за дітьми. Цей документ передбачає поступовий перехід від утримання дітей у закритих державних установах до розвитку сімейних форм виховання (опіка, піклування, усиновлення, патронат, прийомні сім'ї) та створення мережі доступних соціальних послуг у громадах — як профілактичного, так і підтримувального характеру.

У доповнення до цього, Національна стратегія забезпечення прав дитини на період до 2026 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 713 від 09.06.2021 р., визначає стратегічні цілі державної політики у сфері захисту прав дитини. Серед пріоритетів – запобігання соціальному сирітству, розвиток безпечного освітнього та сімейного середовища, доступ до правосуддя, а також інтеграція дитини у суспільство на принципах інклюзії та недискримінації.

У рамках гармонізації законодавства з правом Європейського Союзу були оновлені базові нормативно-правові акти, зокрема Сімейний кодекс України, а також закони «Про охорону дитинства», «Про органи і служби у справах дітей» тощо. Крім того, було ухвалено Закон України «Про ювенальну пробацію», що передбачає впровадження альтернативних заходів впливу на неповнолітніх правопорушників, з фокусом на їх ресоціалізацію, а не покарання.

Україна ратифікувала і бере на себе зобов'язання виконувати провідні міжнародні документи, зокрема Конвенцію ООН про права дитини та Європейську соціальну хартію (переглянуту). Національна політика активно враховує рекомендації Комітету ООН з прав дитини, які надаються за підсумками періодичних звітів України. Ці рекомендації слугують орієнтиром у напрацюванні політик з питань недискримінації, участі дитини, захисту від насильства та гарантування рівного доступу до послуг у сфері освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.

Попри позитивні зрушення у сфері захисту прав дітей-сиріт, в Україні зберігається низка серйозних викликів, що стримують ефективну реалізацію започаткованих реформ.

Передусім, відчутною є нестача фахівців соціальної сфери в громадах, зокрема соціальних працівників, психологів, фахівців із соціальної роботи, які мають працювати безпосередньо з дітьми та сім'ями в складних життєвих обставинах. Це обумовлено як низьким рівнем оплати праці, так і браком професійної підготовки або системи мотивації на місцях. У результаті громади часто не здатні забезпечити індивідуальний підхід до кожної дитини, що позбавлена батьківського піклування.

Крім того, недостатнє фінансування альтернативних форм виховання, зокрема патронатних, прийомних сімей, а також підтримки родин опікунів та усиновлювачів, значно обмежує їхнє функціонування. Незважаючи на нормативно задекларовані пріоритети, фактичне виділення бюджетних ресурсів не відповідає реальним потребам. Це ускладнює залучення нових сімей до системи, яка мала би замінити інтернатне виховання.

Окрему увагу слід приділити дітям, які втрачають батьків унаслідок збройної агресії проти України. Вони перебувають у надзвичайно вразливому становищі, зокрема в аспектах психологічної реабілітації, правового захисту та житлових прав. У багатьох випадках така категорія дітей потребує індивідуального підходу, а держава має забезпечити доступ не лише до опіки, але й до соціального супроводу, освітніх та реабілітаційних програм.

Крім того, проблемою залишається повторна інституалізація, коли діти після невдалих спроб влаштування у сім'ї змушені повертатися до інтернатних закладів. Це свідчить про слабкість системи оцінки готовності сімей до виховання, недостатній моніторинг після влаштування та відсутність ефективного постійного супроводу таких родин.

У цьому контексті необхідним є посилення міжвідомчої взаємодії — між службами у справах дітей, органами соціального захисту, закладами охорони

здоров'я, освіти та юстиції. Має бути налагоджена єдина база даних, уніфіковані підходи до супроводу дітей і прозора система контролю за дотриманням їхніх прав.

Окремий виклик — низький рівень обізнаності громадськості щодо сімейних форм виховання, прав дітей та механізмів їх реалізації. Це потребує розширення просвітницьких кампаній, навчальних програм для громадян, роботодавців, фахівців у сфері освіти та охорони здоров'я. Саме інформованість суспільства є фундаментом для формування сприятливого соціального середовища, в якому дитина буде дійсно у центрі уваги.

Список використаних джерел:

1. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
2. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996 р. – Рада Європи. – ETS No. 163.
3. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.
4. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6. – Ст. 35.
5. Про ювенальну пробацію: Закон України від 07.05.2015 р. № 2670-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 29. – Ст. 261.
6. Національна стратегія забезпечення прав дитини на період до 2026 року: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 р. № 713 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/713-2021-%D0%BF>
7. Стратегія деінституціалізації системи догляду за дітьми в Україні (2020–2026 рр.) [Електронний ресурс]. – Міністерство соціальної політики України. – Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua>

Зміст

Ковальчук І. В. Податкове право як інструмент захисту економічних інтересів малих і середніх підприємств у міжнародних торгових спорах.....	3
Бровко Н. І. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень в процесі євроінтеграції України	9
Сокиринська О. А. Звичаєве право як складова міжнародного гуманітарного права	11
Сімакова С. І. Причини вчинення злочинів жінками в умовах воєнного стану та заходи їх попередження.....	14
Малишко І. В. Захист прав дітей-сиріт в контексті євроінтеграційних процесів: законодавчі ініціативи та ефективні практики.....	17
Самойлович А. А. Відповідальність за тютюнопаління у недозволених місцях у зарубіжних країнах.....	21
Марчук В. В., Хом'як О. А. Роль емоцій у формуванні ціннісних орієнтацій особистості.....	23
Терещук М. М. До питання відповідальності посадових осіб публічного права в країнах Східної Європи.....	25
Мельник В. О. Аспекти євроінтеграційного курсу України в аграрній сфері.....	27
Єфремова І. І. Захист цивільних прав в умовах євроінтеграції	29
Пахомова А.О. Особливості права на справедливий судовий розгляд в цивільній юрисдикції.....	33
Ярмоленко Ю.В. Історичні передумови застосування медіативних процедур.....	35
Настіна О.І. Загальний огляд судових рішень ЄСПЛ у земельно правових питаннях.....	38
Звонарьов О.Ю. Дискусійні питання дотримання прав людини під час здійснення негласних оперативних заходів, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування.....	42
Тимошук О.Г. Механізми захисту прав людини в контексті міжнародних стандартів та судової практики: інституційні виклики і національна ефективність.....	45
Ломакіна І.Ю. Особливості найму іноземних працівників в ЄС.....	49
Аграт Я.П. Особливості припинення суб'єкта господарювання у формі реорганізації.....	52
Клочко В.М. Переваги та недоліки Кримінального права України в порівнянні з кримінальним правом зарубіжних країн	55
Росавіцький О.О. Історичні аспекти та аналіз корупції	58
Резнік В.Г. Німецька мова у контексті освітньої та професійної інтеграції українців до Європейського Союзу.....	59